

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnikiem i pocztą rocznie marek 540, półrocznie 270 kwartalnie mk 135, miesięcznie mk 45.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 15 w tekście Mk 20 po tekście — reklamy Mk. 10 Zwyczajne Mk 7,50 Drobne Mk. 1 — za wyraz, najmniej Mk 5.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC ulica Dębliska N 1

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 8 rano bez przerwy do g. 7 wiecz. Wniosków i listów od 9 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redakcja interesantów tylko od 1-3 w poł. i od 7-8 w

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA przysyłają Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tę Ak.: „Reklama Polska” w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Cena pojedynczego egzemplarza mk. 3.00 (Na G. Śląsku 50 fen.) SOSNOWIEC środa dnia 22 grudnia 1920 roku Nr. 293 Rok XV

RINO-DIZO

Dzisiaj i dni następne
W czem tkwi przyczyna bolszewizmu?
II-ga Serja p. t
Niewinna ofiara
Nastrojowy dramat w 6 cz. na tle rewolucji rosyjskiej

Kobieta a masonerja.

Mówiąc o wpływach masonerji wogóle, zwrócić uwagę, że wpływy te duże mają znaczenie jeśli chodzi o nasze kobiety. Wiele mamy dzisiaj polskich moralnie chorych, gdyby było ich mniej, działoby się lepiej u nas. Oczywiście, mówiąc o kobietach moralnie chorych poza wpływami masonerji trzeba brać pod uwagę dobę obecną, powojenną, ogólne niedomagania tej doby, ujawniające się tak dobitnie w obniżeniu poziomu etyki. Poza to jednak do choroby moralnej trawiającej duszę niejednej polki w głębokim stopniu przyczynia się masonerja. Działła ona nie zawsze bezpośrednio, ale pośrednio przez jednostki, i dzieła; skutkiem słabego poziomu intelektualnego wiele przedstawicielek z niewiściego świata, mało zdaje sobie sprawy z życiowych zadań, do czego co prawda często przyczynia się i uczuciowość kobiety, egzaltacja, co powinna hamować religijność, zasady etyki chrześcijańskiej, prawa Kościoła katolickiego, lekceważone zaniedbywane przez wiele kobiet, chadzających na pasku własnego egoizmu i schlebiających, zapatrywaniom wolnomysłnym. Indywidualizm w tych czy innych sprawach jest ryzykowny, często opiera się o fałsz. Ale kobieta nie zawsze lubi rozumować. I oto z tego względu wśród kobiet uczuciowych, bardziej egzaltowanych, niż mężczyźni zjawiają się błędy w postaci już to pojęć, nie

wytrzymujących najmniej krytyki, już to faktów o charakterze lekkomyślnym, dziwnych u kobiet dojrzałych, smutnych u dziewcząt.

Na pierwszym miejscu musimy tutaj postawić objaw ogromnego zaniku wśród wielu kobiet religijności. Lekceważy się chodzenie do kościoła, lekceważy praktyki zalecane przez Kościół. Oddziaływało to zawsze źle, a zwłaszcza na kobiety, mające słabe zasady i pojęcia, wyniesione z domu. Za zanikiem religijności idzie wszystko inne — więc zanik patriotyzmu, obojętność lub apatia, na zadania obywatelskie ogólne czy najbliższe rodzinne. To wprowadza dezorganizację właśnie o co masonerji chodziło i chodzi.

A ileż to dzisiaj przykładów rozluźnienia obyczajności wśród kobiet, ileż jest takich i dziewcząt i kobiet, które zupełnie nie chcą sobie zdawać sprawy z zamierzeń i czynów popychających je w przepaść. Tu nietylko działają jedynie złe skłonności, pociąg do zła, działa posiew masonerji rozwijany w bujne chwasty przez wykolejeńców których dziś zwłaszcza nie brak wszędzie.

Są różni mędrkowie i pół i ćwierć. Nie wiedzą sami nic, ale głoszą teorię, przekonania poglądy zabijające ład, odwieczne prawa. To między innymi również apostołowie masonerji, to właśnie truciele dusz i serc wolnomysłnością żydowsko-masońską,

wskazującą kobiecie wszystko, tylko nie obowiązek polki, obywatelki, żony i matki.

Podkreślamy to raz jeszcze, zwłaszcza dla tych z kobiet, które idąc za egoizmem, za hasłami wolnomysłnymi, dmąc w emancypację, stają na rozdrożach, upadają, rujnując swój los, los innych i przysparzają kalectwo moralne narodu, gdy nam potrzeba potęgi, potęgi moralnej przede wszystkim.

J. M - ski.

Uroczystość odsłonięcia pomnika poległym górnoślązakom.

II

W uzupełnieniu wczorajszego sprawozdania ogólnego z uroczystości podajemy dzisiaj najważniejsze myśli wypowiedziane w mowach podczas obchodu. Przez kom. pl. b. p. są dnia Opęchowski powitał na granicy G. Śląska i Polski górnoślązaków następującymi słowami.

Ślązacy! Bracia nasi synowie wspólnej naszej Matki — Polaki, w imieniu Komitetu Obchodu dzisiejszej uroczystości witam was!

Żalobną jest dla nas wszystkim ta uroczystość, gdyż ciście dzisiaj będziemy wspólnie tych braci naszych, którzy w bohaterkiej walce z odwiecznym naszym wrogiem Niemcami za połączenie z Macierzą i życie swoje dali, z imieniem Polski na ustach skonał i tu tutaj w Sosnowcu pochowani zostali. I trzeba było, ażeby ta uroczystość dała nam mocność, Was, Bracia nasi, tutaj po bratersku powitać, uściśnić Waszą bratała dłoń, i z Wami dzisiaj dzielić się przeżyć... Cała Polska podziwiała Was Bracia, w Waszych walkach i zmaganiach się z tym najcięższym i najniebezpiecznym naszym wrogiem podziwiała Waszą miłość Ojczyzny — Polaki podziwiała Waszą siłę i wytrwałość. W tych walkach i zmaganiach cała Polska sercem całym i wszystkimi myślami swymi stoł przy Was.

Polaka Was kocha, czci i szanuje narówni z tymi wszystkimi bohaterami narodowymi, którzy walczyli z wrogami za Jej wolność i niepodległość!

Bracia nasi, przeczuliście dopiero co granicę, którą odwieczny wróg nasz, Niemiec, sztucznie między nami utworzył w mniemaniu, że adola

mosarny lud górnośląski od pola macierzystego oddzielił i germanizować go i odwiecznie polski Śląk — krajem nie mieckim uczynić.

Pomyliliście te jego rachuby unicestwiliście jego zakazy germanizacyjne i pokazaliście światu celowo, że „Polaki my Naród, polski Lud, królewski szczerp piśtowy”!

I pokazaliście światu całemu że wróg ten nawet drakońskimi środkami polskości z serc Waszych wydrzeć nie zdołał!

Patrzcie, Bracia nasi, oto wysiłkami bohaterkami waszymi podważyliście te tam słupy graniczne w czarno-biało-czerwone pasy, z kwiatowym czarnym orłom krzyżackim!

I wiszą Polska cała, że gdy przyjdzie chwila, chwila plabicytu chwila wiekopomna — słapy te zupełnie wyrwiecie i nad wspólną Ojczyznę, nad odwieczną Polskim Śląkiem, złączonym na wieki ze swą Macierzą rozprostacie swe skrzydła nasz Orzeł Biały i na wieki złączymy badiemy, jako dzieci jednej Matki tak, jak to przez kilka wieków wspólnych naszych dziejów było.

Na omentarzu pierwszy przemówił w im. kom. budowy pomnika temi słowy

Prof. Knothe

„Kiedy tu o miedzę na G. Śląsku rozległy się huk i roz poczynającego się powstania kiedy polala się krew bratała w rozpaczywym wysłku i sprzeciwie obojętnym przeciwno gwałtom ciemiężycieli serca nasze przeniknął ból i współczucie i choć wam pomocy dać nie mogliśmy sercem, i duszą biliśmy z wami. Ale jeżeli serca polskie przejęły ból, to przejęła je i duma, że ta męcząca ziemia daje świadectwo czynne rozpaczywym, że pragnie się polaczyć z ziemią Polską — Macierzą.

Dalej mówca mówił o znaczeniu powstania, jego skutkach i obowiązkach ślązaków wobec plabicytu i Narodu. W zakończeniu powiedział: „Spójrzcież tu, dzwignając ten pomnik, który jest świadectwem tego, jakie nas wzięły łęca — chce uczcić bohaterki czyn G. Śląka i śmiałość, odwagę, z jaką ten krwią zasnaczył swą polskości”. Zwracając się do przedstawicieli Zarządu miasta i duchowieństwa mówca zakończył:

„Komitet budowy tego pomnika oddaje ten pomnik — grobowiec miastu i duchowieństwu, które odtąd chronić go będą dla potomności, jako pomnik wielkiej chwili dziejowej obudzenia się G. Śląka. Cześć poległym! Sława tym, którzy w dalszym ciągu o tę wolność i niepodległość walczyć będą...” (okrzyki: „niech żyje G. Śląk,” brawa)

Marszałek Trampczyński

Rozpoczął swą mowę w sposób następujący: — Stoimy nad mogiłą męczenników, którzy posornie zginęli bezowocnie.

Mówię posornie, bo naród polski to inaczej zrozumiał. Kilkunastu młodzieńców, w których się duży polski odrdział, przysięgło sobie, że tę ziemię śląską dla Polski zdobędą.

Rząd pruski w odpowiedzi na głos ludu śląskiego zastosował... represję To co uczynili O. n., dziś jest świadectwem, że istrygi niemieckie ich oświadczenia były oszustwem. Zakończył mówca słowami:

Na pomniku, jaki tu widzimy, umieściłbym dodatkowy napis: „Wędrowcze, idź do Śląska i powiedz braciom naszym, że leżymy tu, aby dać świadectwo prawdzie...”

(Okrzyki na cześć G. Śląska brawa, ogólne poruszenie.)

Francuzi o armji polskiej.

W paryskich kołach wojskowych są żywo omawiane raporty szefa francuskiej misji wojskowej w Warszawie gen. Niessela o armji polskiej. „Francuzi Młotice” w obszernym artykule zaznacza, że już w chwili obecnej armja polska przedstawia się zbrojną, przewyższającą wiele innych armji europejskich. Z chwilą dojścia Polski do normalnego stanu ekonomicznego i możliwości zaopatrywania armji własnymi środkami, Polska będzie pierwszorzędną potęgą militarną w Europie. Ciekawą jest charakterystyka francuskich kół wojskowych o marszałku Piłsudskim, jako Wodzu. Piłsudski nie ma fachowego wykształcenia wojskowego, To się daje odczuwać w rozmowach z nim na tematy wojskowe, a nawet porażki i wdziałalności jego, jako wodza armji. Jednakowoż ma on wrodzony spryt wojskowy, dar przewidywania i niezwykle szczęście wojenne.

Bracia nasi

na

Górnym Śląsku

oczekują

Polski

Od nas zależy by do nich przyszła

Na marginesie.

„Głos Narodu” p. t. „Łobuzerka pepesowska” pisze:

„Nasi socjaliści upadają moralnie coraz więcej, posuwając się w walce z przeciwnikami do kroków i poczyniń, które, delikatnie rzecz ujmując, są najerdynarzejszą łobuzerią”. Wspomina tu, „Głos Narodu” jak to nie dawno pepesowcy zwołali na zebranie stróżów domowych, należących do związku socjalistycznego i postanowili zamknąć Chrześcijański Związek Zawodowy Dozorców Domowych, wiedząc dobrze, że o losie jakiejś organizacji mają prawo decydować jedynie jej członkowie, a nie jakieś przygodne zebranie, ale organizacja chrześcijańska lepiej prosperuje od związku socjalistycznego i jest solą w oku pepesom, przeto... wszelkie środki uważają socjaliści za godziwe, byleby chrześcijańskiej placówce zaszkodzić i wywołać możliwie największy zamęt, „Łobuzerskie sztuczki stały się systemem adeptów towarzyszy: Daszyńskiego i Perla, co widać z następujących faktów: agitatorzy pepesowscy na prowincji systematycznie rozbijają wieje stronnictw narodowych, i opanowanych przez swych nasłanców takim wieciem, przeprowadzają swoje rezelekcje, ogłaszając potem z łobuzerską złośliwością w „Robotniku”: „Włec endecki przebieg” „Senatowi” i t. p. kawałki. „Głos Narodu” dodaje, że pepesowcy szli już do takiego poziomu moralnego, iż robiąc szelmstwa, nie czują nawet nieetyczności swego postępowania. Nie chodzi o narodową demokrację, „bo potrafi samą się rozprawić z socjalami, ale o obniżanie poziomu moralnego naszego życia społecznego i politycznego. Swemi łobuzerskimi sztuczkami i haniebnym tonem polemiki w swej prasie eedecki poziom rzeczowy ścigają nitej zera”.

aha.

Z Górnego Śląska.

Zakaz agitacji plebiscytowej dla całego „duchowieństwa”.

BYTOM, (wl). Wszystkie plama niemieckie podają za „Frankfurter Ztg.”: Watykan odrzucił polskie sądzanie zniszczenia rozporządzenia ks. kardynała Bertrama, zabraniającego duchowieństwu agitacji plebiscytowej oraz wyłączenia G. Śląska z granic dycezyji wrocławskiej. Natomiast zniszczono wyjątki, przysane przez ks. kardynała Bertrama probractwom miejscowym, upoważniające ich do udzielenia zezwoleń na publiczne występy duchowieństwa pozamiejscowego. Wobec tego rozporządzenie ks. kardynała Bertrama obowiązuje do wstrzymania się od agitacji plebiscytowej całego duchowieństwa obu naredewości. Polska ceka groźbę zerwania dyplomatycznych stosunków z Watykanem i pozostawia w Rzymie swego dotychczasowego posła Kowalskiego, który w najbliższych dniach zamierzał wyjechać do Warszawy. Przyjazd na Górny Śląsk stoi w drugiego nuncjusza moasigne. Ogno nie związku z zatargiem, powstającym nagle rozporządzenia ks. kardynała Bertrama. Przybycie jego było już od kilku tygodni postanowione.

Tajemnicza przesyłka broni.

LONDYN, (wl). Korespondent rzymski „Daily Chronicle” podaje, iż wyskapedjowano z Berlina do Rzymu pod pokrywką przawylicju dyplomatycznego, wagon nalaadowany jedną armatą, karabinami, rewolwerami i lornetkami polowemi. Wagon ów, zapieczetowany, miał etykietę: „Akta i dokumenty, należące do ambasady niemieckiej”.

Gdy wagon przybył do Lubruke, urzędnicy kolejowi, odkrywszy rodzaj jego zawartości, uprzedzili o tem konsula włoskiego, który kazal wagon zaskwirować. Agencja transportowa w Rzymie otrzymała od agencji, która wyslala dw tajemniczy wagon, pismo, w którym poleciono nie otwierać wagonu przed otrzymaniem instrukcji ministerstwa wojny. — Jak niemieckie dzienniki donoszą, wyslano tajemniczy wagon z „wiedzą berlińskich kół rządowych. W sprawie ta są zawiklane osobistości wysoko postawione, między innymi także niemiecki minister spraw wewnętrznych

Kampaaja przeciw komisji pleb.

BYTOM, (PAT). Niemiecki komisariat plebiscytowy i prasa niemiecka rozpoczęły silną kampanję przeciwko polskiemu komisariatowi plebiscytowemu z powodu rozesłania przez ten komisariat do robotników państwowych i komunalnych kwestionariuszy w sprawie dalszego pozostania w służbie w razie przyłączenia Górnego Śląska do Polski.

Wielu bardzo urzędników pofolse ogłasza swą gotowość dalszego pozostania w służbie.

Watykan a sprawa Górnego Śląska.

PARYŻ, (wl). Korespondent „Journal des Debats” donosi z Rzymu, że rozporządzenie ks. kard. Bertrama wywołało w Watykanie silne wrażenie. Watykan pozostawiając biskupowi wrocławskiemu dotychczasową jurdydykcję prosił ks. kardynała Bertrama o niekorzystanie z niej w sprawach, dotyczących plebiscytu. Monignor Ogno udal się na G. Śląsk w charakterze specjalnego wysłannika Papieża. Stosownie do otrzymanych pełnomocnictw, wyda on na Górnym Śląsku nowe rozporządzenie, niweczące skutki okólnika ks. kardynała Bertrama.

Popisy berlińskich śpiewaków zakazane.

KATOWICE, (wl). Niemcy sprawadili na Górny Śląsk w celach agitacyjnych towarzysstwo śpiewu berlińskich nauczycieli. Berlińczycy zamierzali wystąpić w różnych miastach górnośląskich. Kealicya onegdaj zakazała występu berlińskich nauczycieli w Opolu, a obecnie zakazano są także popisy, jakie się miały odbyć w Katowicach w niedziele.

Przed ustanowieniem terminu głosowania.

ZURYCH, (wl). „Neue Züricher Zeitung” donosi z Paryża: Według informacji tu osiągniętych, termin górnośląskiego głosowania zakomunikowany zostanie Niemcom w poniedziałek lub we wtorek. Głosowanie ma się odbyć za 4 tygodnie po doręczeniu postanowienia tego w Berlinie i w Warszawie. (Wobec tego mielibyśmy plebiscyt w połowie stycznia 1921 r.)

Mocarstwa a Polska na konferencji pokojowej

PARYŻ (wl.) Dziennik tutejszy „Matin” ogłasza streszczenie rewelacji, jakie poczynił we czwartek dr. Lord, przewodniczący sekcji polsko-amerykańskiej komisji na Konferencji Pokojowej w Paryżu, podczas wielkiego Zgromadzenia, zorganizowanego w Filadelfji przez redaktora tamtejszego dziennika Cledgera. Dr. Lord oświadczył mianowicie, że podczas Konferencji Pokojowej w Paryżu przedstawiciele Francji byli zwolennikami Polski wielkiej i silnej, nawet bardzo silnej, jak się wyrażał ówczesny francuski minister

spraw zagranicznych p. Pichon, któryby na granicy wschodniej Niemiec mógł być nową Francją, idącą razem z Fracją na Zachódzie. Dr. Lord stwierdził, że stanowisko Anglii względem Polski było bardzo niechętnie, głównie wskutek zapatrywań Lloyd George'a, który uważał Polskę raczej za ciężar dla Sprzymierzeńców, aniżeli za czynnik, mający wartość istotną, i który był autorem planu zablokowania korytarza polskiego do morza, a który wystąpił z najsilniejszym oporem przeciw zupełnemu przyznaniu Polsce Gdańska.

Sowiecka groźba ataku.

RYGA. Jednocześnie z wysłaniem noty w sprawie Zeligowskiego, bolszewicy oświadczyli delegatom polskim, iż w razie stwierdzenia, że u Zeligowskiego tworzą się jakiegokolwiek oddziały, skierowane przeciw Rosji, to korytarz polski nie będzie dla nich przeszkodą do ataku na

Zeligowskiego. Należy przypuszczać, że te usilnie puszczane wszystkimi drogami pogłoski o marszu ich na Wilno, mają na celu stworzenie w Kownie nastroju wiary w możliwą interwencję bolszewicką, która zaczęła się zarysowywać.

Apel o poparcie Polski.

GENEWA (wl.) Szwajcarska ag. teleg. donosi: Na dzisiejszym zgromadzeniu Ligi Narodów przyjęto

wniosek apelujący do wszystkich krajów, aby poparły Polskę w walce z tyfusem.

Rada Ligi Narodów o plebiscycie wileńskim.

GENEWA (wl.) Po zamknięciu Zgromadzenia ogólnego Rada Ligi Narodów zebrała się, ażeby rozstrzygnąć kwestję wileńską. Pomimo sprzeciwienia się delegata litewskiego Waldemarasa, Rada Ligi Narodów postanowiła pro-

wadzić dalej realizację plebiscytu i postanowiła zarządzenia wykonawcze. Komisją pod przewodnictwem p. Chardigny otrzymana wezwanie, ażeby brała udział w warszawskich rokowaniach polsko-litewskich.

Z bolączek społecznych

II.

Widzimy jednak w rzeczywistości, że dzieje się naogół inaczej bo najwięcej kobiet u padłych rekrutuje się z klas ciężko pracujących, lub wogóle niezaradkowych.

Oto wpadła mi w ręce statystyka sporządzona jeszcze w roku 1855 w Niemczech, Według niej na 296 prostytutek zrewidowanych po raz pierwszy w r. 1855 było berlińszek 241. Oto dane dotyczące ich zajęć poprzednich: robotnic fabrycznych 78, rzemieślniczek 23, robotnic domowych 32, służących 22, zajęcia niewiadomego 70. Zatem ogółem zajętych w przemyśle było 70 proc., służących 7,1 proc., niewiadom. zajęcia 22,9 proc.

W roku 1873 -ym z pośród

2204 prostytutki było; robotnic fabr 335, pracownic domow. i sklepow, 936, służących w magazynach 139, robotnic wiejsk. 704.

Dane te stwierdzają że po za klasą robotniczą najpodatniejszym gruntem dla nierządu jest praca służących domowych i sklepowych, pozostających najczęściej bez opieki społecznej, najgorzej wynagradzana. Nierząd przetrząsnął się obszernie już i na inne warstwy społeczeństwa. Jeżeli wierzyć danym, otrzymanym z niektórych szkół średnich w miastach naszych (a wierzyć im, niestety trzeba) to gangrena społeczna wkradła się tam, gdzie ukrywana zakrośnie, przynieść nam może nieobliczalną szkodę ze względu na przyszłość naszych pokoleń.

Niemia tu co tych rzeczy obwijać w bawełnę i ukrywać.

Faktem jest, że w kilku miastach w gimnazjach skonstatowano po kilkudziesięciu wypadków zajęcia w ciele u nieletnich... To są fakty, mówiące same za siebie.

Tu trzeba poważnie zastanowić się nad skutkami takich zjawisk. Wejdźmy na chwilę do naszych przepelnionych szpitali dla chorych płciowo. Obaczmy, ile tam cierpięń, ohyd i obrasów, groźną przejmających, a poznamy zgubne skutki tego zła, trawiącego organizm społeczeństwa. Bezwarunkowo, że wojna, a z nią najazd wroga na naszą ziemię, zniszczenie, nędza i tak trudna dziś walka o egzystencję w większości wypadków usprawieśliwiają wiele tych nieszczęśliwych istot.

Ale to nas nie powinno rozgrzeszać, o ile nie czynimy nic albo mało w kierunku zwalczania demoralizacji i chorób ukrywanych wśród rodzin często, nieleczonych, a wadyliwie zauczonych. Czyż setki, a może i tysiące żołnierzy którzy nabawili się na froncie tych chorób nie wniosła do ognisk domowych zarazy, jeżeli nie wyleczą się należycie? Czyż skutki tych chorób nie odbijają się na orga-

nizmie całych pokoleń drogą atawistyczną choćby? Wady serca, uwiad rdzenia, zwapnienie tętnic i mniej poważne choroby jako następstwa niewyleczonej kłoty lub i inne dolegliwości, osłabiające organizm i rujnujące zdrowie, czyż nie dadzą następstw kalek i paralityków, które staną się ciężarem dla społeczeństwa? Dlatego też każdy w społeczeństwie winien współdziałać w zwalczaniu nierządu w leczeniu z tej zgubnej moralnej i fizycznej społeczeństwa w interesie własnym, w interesie swej rodziny i swych najbliższych jako też i w interesie swego narodu i swej ojczyzny.

Ludzie, wstępujący w związki małżeńskie powinni się poddawać bezwzględnie badaniom lekarskim, być mieć gwarancję że dadzą życie zdrowym dzieciom. W imię najwyższych ideałów miłości ojczyzny i dobra narodu — każdy obowiązany jest do tego. Bierzmy pod tym względem przykład z naszych sąsiadów — Niemców,

którzy zarówno w czasie wojny jako też tembardziej po wojnie walczą z chorobami wenerycznymi i sierdadem uważają za obowiązek każdego obywatela. To też lekarze niemieccy stanęli w tej walce na czole narodu i używają wszelkich środków, by jaknajskuteczniej ją prowadzić.

A pamiętajmy że zaraza do nas idzie ze Wschodu. Tam ocnem kreszta wspomina często praca, niemal 60 proc. ludności dsiesiatkowane jest przez choroby

Te ostatnie nie oszczędzają w szczególności małych dzieci, męcząc się na nich za winy ojców i na winy tyranów, którzy narzucili ciemnemu ludowi „swobodę obyczajów” i socjalizację kobiety na rzecz ogólnego użytku, hańbiąc i rujnując instytucję małżeństwa — ostatnie każdego ustroju społecznego i siłę narodu i plugawiając ogółek domowe.

Biada nam, jeżeli damy przejść do nas zarazę ze wschodu... c. d. n.

Koncentracja wojsk bolszewickich.

POLDHU [Radio. (PAT) donoszą z Konstantynopola, że bolszewicy koncentrują wojska w okolicy Baku.

Odezwa Konstantyna.

PARYŻ. Hawar. (PAT). Donoszą z Aten, że król Konstanty wytycosował do narodu greckiego orędzie z zapewnieniem, że głównym jego celem jest zyskanie sobie miłości u ludu i utrzymanie pokoju wewnątrz Królestwa.

Uwięzienie komunistów.

PRAGA. (PAT) Dotychczas uwięziono 630 komunistów. Prokuratorja zamierza aresztować jeszcze około 200 komunistów. Wczoraj w Cholodzie, gdzie podczas rozruchów była przez 24 godziny proklamowana republika robotnicza aresztowano 107 osób.

Marka niem. traci na wartości

BERLIN (tel. w.) „Germania“ udala się, że konferencja brukselska małe rokuje nadzieje dla Niemiec. Kurs marki niemieckiej gwałtownie się obniża wskutek niepewności co do finansowej pomocy Stanów Zjednoczonych i zwrotu skonfiskowanych majątków niemieckich.

Wahania kursu dają się obrazować tak:

Amsterdam: kurs pokojowy 3923, 8 grud. 437, obecny 432.

Zurych: kurs pokojowy 123, 45, 8 grud. 8,13 obecny 8,000.

Sztokholm: kurs pokojowy 88,80 8 grudnia 780 obecny 695.

Kopenhaga: 80,80 8 grud. 9,50, obecny 900.

Z Sejmu.

WARSZAWA, PAT W pierwszym czytaniu odesłano do komisji projekt ustawy o nadzorze nad kotłami parowymi. Odytę się następnie rozprawa o wniosku p. Wojdy w sprawie obciążenia cukrem mieszkańców wsi i małych miasteczek. P. Ostachowski przedkłada rezolucję: Wzywa się rząd, aby począwszy od 1 grudnia br. obciążano wszystkich mieszkańców wsi i miasteczek cukrem po 100 gr. na głowę i miesiąc.

Wydanie dzieł Mickiewicza

Przystąpiono do rozprawy nad wydaniem dzieł Mickiewicza i dzieła „Nanka o Polsce“.

Zaopatrzenie inwalidów

Następnie p. Gawlikowski referował sprawozdanie komisji budżetowej i inwalidskiej o wniosku p. Bichońskiego w sprawie zmiany ustawy z 9 lipca br. o dodatkach drożdżnianych dla inwalidów. — Wniosek ten domagał się, aby nie robić różnicy między kategorjami inwalidów.

W głosowaniu przyjęto zarówno wniosek komisji, jakoteż obis rezolucje p. Bichońskiego.

Sluzba pocztowa w czasie wojny

Przyjęto ustawę o pocztach, radiotelegrafach i telefonach w czasie wojny wraz z rezolucją, wzywającą rząd, aby opracował ustawę, określającą obowiązki, ciążące w czasie wojny na wszystkich pracownikach państwowych.

Ochrona górnośląskich inwalidów

Przystąpiono do sprawozd. komisji ochr. pracy i do wniosku kr. Kotuli w sprawie zagwarantowania rent ubezpieczeniowych na Śląsku Górnym.

Ustawę jednomyślnie uchwalono, jakoteż rezolucje w sprawie zaliczek na wypłaty rent z kas, mających siedzibę w Niemczech.

Przystąpiono do zatwierdzenia trzech wniosków nagłych p. Breykego w sprawie rent u ubezpieczonych w b. zaborze pruskim. W głosowaniu wniosek przyjęto.

Po reformie p. Federowicza uchwalono ustawę, przedłużającą do 30 czerwca 1921 termin dla gmin głoszenia pretencji o wykonanie umów co do majątków państwowych i funduszy religijnych w b. zaborze austriackim.

Ustawa o ochronie lokatorów uchwalona

Następnie p. Grzędzielski przedstawił sprawozdanie komisji mieszkaniowej co do trzeciego czytania ustawy w sprawie zmiany przepisów o ochronie lokatorów, wyjaśniając, że procentowe podwyżki odnoszą się do wysokości granicy podwyżek, a nie do samego czynszu. Wniosek na pr. sto proc. podwyżki oznacza, że ma się płacić dwa razy tyle, ile w roku 1914.

Następnie uchwalono skreślić przyjętą wczoraj poprawkę ks. Kaczyńskiego.

Zaśnienie G U Z A

Przystąpiono do sprawy skasowania trądu zaopatrywania wojska (G U Z A) Ustawę uchwalono i przystąpiono do wniosku nagłego p. Chądęńskiego wzywającego rząd do zastosowania ostrych środków obrony Polaków, zamieszkających w Niemczech przed szczykami ewentualnie do stosowania odwetu na Niemczech oraz do zarządzenia odszkodowań za straty wynikłe z napaści Niemców. Wniosek powyższy był wywołany niedawnym faktem napaści Niemców na zbierańców robotników polskich.

Rezolucję uchwalono. Marszałek zapowiedział, że termin następny poświadzenia będzie naznaczony później prawdopodobnie na 18 stycznia 1921 roku. W końcowym przemówieniu kładzie marszałek na sercu rozjądzającym się polem szczególnie sprawę powrotu jeńców uchońców i zakładników oraz czynnej pomocy w sprawie plebiscytu na G Śląsku.

W końcu zamykając posiedzenie marszałek życzył posłom Wesółych Świąt.

Bandyci z G. Śląska.

Niemcy wysyłają celowo za kordon do nas najniebezpieczniejsze indywidualnie i najgorsze elementy z pośród górnoślązaków. Przybysze ci, rekrutujący się za złodziejami, rzeźmieszkami i ludźmi zdecydowanymi na wszystko terroryzują ludność Zagłębia mając za zadanie paucie oplątać o górnoślązakach w Polsce i schydzania imienia górnoślązaka. Miał tego, zwiększając oni szeregi złodziei i bandytów miejscowych granicujących od pewnego czasu w najlepsze w naszym mieście i Zagłębiu.

Oto znów w sobotę ubiegłą po godz. 7 wieczorem, gdy sklepy już były zamknięte, 7 takich rzeźmieszków otoczyło dom Stefana Kręzła (przy ul. Staro-

sosnowieckiej). Ustawili się na czatach po kilku pod oknem i dwiema dwoma osobnikami wśród których obecna w mieszkaniu przy sklepie żona p. Kręzła poznała jednego z górnoślązaków, który dawno odgrażał się jej mężowi i w swoim czasie chciał skraść towar ze sklepu — weszło tylnymi drzwiami do mieszkania. Obaj steroryzowali obecnych w mieszkaniu, żonę Kręzła dzieci i sąsiadkę, groząc rewolwerami (systemu para-ballum) o ile ta nie wyda im pieniędzy i pytając o męża. Bandyci zrewidowali wazę szafki sklepowej lady skradli z niej ciocienienny targ w kwocie przeszło 10 tysięcy marek, poczem, ponieważ obecna u Kręzłów sąsiadka przerazona zaczęła wołać „pomocy“, spłoszeni uciekli w stronę granicy, którą udali się z łatwością zapewne przebiec co skonstruowała zaalarmowana policja która wkrótca puściła się w pościg za uciekającymi i przeszukiła okoliczne uliczki (nie widząc nigdzie posterunków granicznych).

Niektórzy mieszkańcy pogranicza opowiadają, jakoby widzieli uciekających przez rzekę napastników, którzy ostrzegali się z tyłu. Tzec-komisarjat polski jako też funkcjonariusze miejscowej ekspozytury Urzędu Śledczego zajęli się energicznie śledztwem.

Niestety zbyt niewielka ilość policjantów i wywiadowców przemęczonych z racji 24 godzinnej służby uciążliwej drogi na służbę (gdym byli komendant Wiatarska tak „dla dobra służby“ urządził że mieszkańcy Sosnowca posią służbę w Dąbrowie lub Strzemieszycach i Zagórze i naodwrot, mieszkający w Dąbrowie służą w Sosnowcu), stanowczo nie wystarcza na potrzeby miasta. Za to w spokojnym Będzinie oddalonym od granicy rezyduje sobie Powiatowa Komenda Polii znajdują się Urząd Śledczy i wszystkie władze ważniejsze.

Jestli w Sosnowcu jako stolicy Zagłębia i mieście położonym na samej granicy nie będzie zwiększona ilość policji oraz nie zostanie zorganizowany Wydział Śledczy z ludźmi miejscowych znających teren i stosunki miejscowe w krótko czowiek nie będzie pewny życia...

Kronika.

— Tydzień górnośląski. Pod egidą marszałka Trapeznickiego odbędzie się w całej Polsce tydzień górnośląski w dniach do 26 bm, do 2 stycznia 1921r.

— „Milionówki“. W ostatnim ciągu dnia milionówki wzięły następujące numery: 2954419, 1040,714, 2,542,737, 12,054,969. Pierwszy z wymienionych numerów nie był sprzedany, wobec czego odbędzie się nowa ciągnienie. Drogi sprzedano w Kolnie, co do dwóch ostatnich, nie sprawdzono gdzie się znajdują.

— Wykaz pracowników umysłowych poszukujących pracy. W Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Sosnowcu do dnia 18 grudnia 1920 r. Biuralistów 7, Maszynistów 3, Naczących 5, Ochroniarzy 3, Handlowców 1, Sklepowych 4, Techników 3, Magazynierów 4.

— Udaremniona kradzież. Z soboty na niedzielę pomiędzy 3 a 4 tą na ranem do Kooperatywy Urzędników Państwowych, przy ul. Teatralnej, skradli się dwaj osobnicy, jak

się okazuje — kapral 2-go pułku ulanów Aleksander Wasik i jego brat, 14-letni Stanisław Wasik (tego ostatniego podejrzali do okna brat starszy). Z magazynu kooperatywy udało się „wielce oblicującym braciom“ skraść 3 sztuki płótna wartości 20000 mk. które ukryto w pobliskim wstępie. Przechodząca kobieta zauważywszy kradzież, zawiadomiła o tem II komisariat policji. Gdy policjanci przybyli na miejsce z funkcjonariuszami tutejszej ekspozytury śladczej schwytali ich flagranti młodszego braciuszka ukrytego w magazynie między workami. Obaj młodzieńszkowie przyzyskowali sobie znaczną ilość batów, ręczników, bielizny i t. p. krótko, gdyżby nie zaalarmowanie policji, byłoby skradziono Obydwuch jednak przyłapano osadzono w areszcie miejscowym. Skradziony towar odzyskano w całości. Oto jeszcze jeden dowód do czego dochodzi bezczelność ludzi, którzy drogą kradzieży, plamiąc mundur żołnierza, deprawując dzieci chcą dojść do pieniędzy.

— Tragiczny wypadek. O godzinie 11 rano, obok piekarni Malceci, w domu nr. 3 przy ulicy Cieszej zaszedł tragiczny wypadek.

Dwaj młodzi chłopcy Władysław i Bolesław Pluteccy, znalazłszy rurkę z dynamitem i lontem na podwórzu przynieśli ją do domu. Tam w obecności matki i rodzeństwa zapalili lont. Skutek był fatalny.

Młodszy, Bolesław Plutecki wskutek wybuchu został zabity. Starszy Władysław i matka niezmiernie ciężko ranni. Z dwójki młodszych dzieci jedno jest lekko rane drugie zaś całkowiec śmiertelnie ogłuchło. Rannych odstawiono do szpitala miejskiego, gdzie walczą ze śmiercią. Mieszkanie i meble Pluteckich zostały w okropny sposób zniszczone.

— Nowy komendant szpitali wojsk Frydrychówka. Komendantem Szpitali Wojsk „Frydrychówka“ na miejsce usunętego dr. Dorosza, mianowany został, mał. — lek dr. Biron. Mamy nadzieję, że nowy komendant postara się ulepszyć te wszystkie niedomagania o jakich pisała prasa miejscowa Sprętytost, zdaje się p. majrowi nie brak, toteż optymistycznie spoglądamy w przyszłość.

— Świąteczne życzenia dla pięknych Sosnowiczank. Przesyła ulani Alfons Dąbrowski, Jan Borowiecki, Mieczysław Konieczny, Stanisław Felfas, Stanisław Janas, Stanisław Hajdowski, 8 pułk Ułanów Krakowskich 5 Szwadron

— Zyczenia świąteczne z frontu z okazji nadchodzących świąt „Bożego Narodzenia“, przesyła podoficerowie 10 p. p. pocztą pol. 22 z Zambrowa, pięknym Sosnowiczankom moc pozdrowień i całusów świątecznych. Niestety na świątach, być w domu nie możemy tą drogą więc łączymy się w nastroszach przy stole wigilijnym. Siers, Zdybał Roman, Olejczak Julian plut. Talaga Jan. Dewodzki Leonard, Grzybowski Adam, Belz Antoni kpr. Zieliński Jan, Korak Franciszek, Lesiak Adam Sosnowski Zdzisław Święcki Edward Woźniak Stefan, Barczyk Isydor, plut. Kardubelski Ignacy. Przybyła Franciszek. Targowski Jan, Sarnicki Julian, kpr. Dabiński Antoni

— Zasiłamy ukłony dla pięknych Sosnowiczank i z powodu samotnego życia przy wojsku. Prosimy piękne Sosnowiczanki o jakieś korespondencje z dobrego serca dla żołnierza polskiego. Zycielwi żołnierze zagłębiowcy.

— Zyczenia „Wesółych Świąt“ dla pięknych Sosnowiczank przesyła Sosnowiczank z 10-go pułku piechoty bawliwy obecnie w Łększynie w Zambrowie szczerze żalując, że nie mogą świąt wymienionych obchodzić wspólnie, lecz mają nadzieję, że się to kiedyś urzeczywistni.

Na teraz zachowują miłe wspomnienia: Święcki Edward, Kania Władysław, Barczyk Isydor, Stepieński Karol, Woźniak Stefan, Kardubelski Ignacy i kapral Władysław Stanisław

— Zyczenia wesółych świąt dla panien Zagłębia Dąbrowskiego przesyła podoficerowie 6 pułku ulanów „kaniowkich“

Z teatru.

Dzisiaj ostatnie przedświąteczne przedstawienie. Zebrana publiczność bawić się będzie do rozpunk na wyborbornej farcie, która ukata się dzisiaj po raz pierwszy na scenie sosnowieckiej jest nią „Zakarty automobilista“. Kto więc chce, czy nie chce śmiać się musi; artysty, tworzą całość doskonałą pod reżyserją p. Tańskiego.

Po dzisiejszym przedstawieniu podwoje teatru zostaną zamknięte. Pierwsze przedstawienie nastąpi w pierwszym dniu świątecznym tj. w sobotę.

W jutrzejszym numerze ogłoszony będzie repertuar świąteczny.

— Dzisiaj w Będzinie ukata się znakomita pełna humoru operetka „Królowa kinematografa“ z pp. Godlewską w roli tytułowej, milusią Józefowiczową, jej żrywalka, oraz całym zespołem operetkowym. Zaakomite ewolucje i tańce apaszów dopełniają całości. Nowością dla Będzina będzie udział p. Fedyckowkiej-Boneckiej, która zasiadzie przy pulpicie kapelmistrzowskim i sprawą swoją ręką poprowadzi orkiestrę, oraz ensemble sceniczny.

Książki szkolne

oprawia po cenach konkurencyjnych

introligatornia „Kur. Zagłębia“ Sosnowiec, Dąblińska Nr. 1.

Biuro Powiatowego

Komitetu Plebiscytowego

mieści się przy Ekspozyturze Komisariatu Plebiscytowego Górnośląskiego przy ul. 3-go Maja Nr 20, gdzie informacji udziela pan poseł W Sosniński

Biuro czynne od 8-ej do 1-ej i od 3-ej do 5-ej po południu. 2424

Dr. medycyny

Józef Halacz

b. ordynator klinik zagranicznych ordynuje w chorobach wewnętrznosci, skórnych i wewnętrznych.

od 3 — 7 wieczór (oprócz świąt).

Badanie krwi Preparat606(914

BEDZIN N wy Rynek 2 m 3

Dr. HEJMAN

Choroby uszu, nosa i gardła

od 1—2 pp. i od 6—7 pp.

KOŁATAJA Nr. 10 1487

Ze Strzemieszyc.

Przeszkody w wyświetleniu obrazu plebiscytowego miał Kom. plebiscytowy w Strzemieszycach, obecnie organizujący się Kom. otrzymał obraz od Komitetu Dąbrowskiego p. t. „Nie damy ziemi...”

Miał się wrażliwie, że gdyby p. Wrzosek podtrzymał swoje żądania, mógłby mieć nieprzyjemność ze strony policji. Dniwie, czemu p. Wrzosek trzyma obraz i nie eksploatuje go obecnie, gdy jest czas przedplebiscytowy.

Z Jędrzejowa.

Z gospodarzi Thugutowców w Jędrzejowie. Wiadomo już naszym czytelnikom, że powiat jędrzejowski należy do tych powiatów, w którym gospodarce powiatowa ujęli w swoje ręce „Wyzwoleńcy”.

Zajrzyjmy teraz do gospodarki Sejmiku, gdzie decydujący głos ma p.p. Sobczyk i Waleron, Oto Sejmik wbrew uchwale Rady Obrony Państwa zajął się rozłożeniem jednorazowej dasy, choć to miały zrobić gminy, dał daniinę wie według jakości gleby, ale według ilości. Sposób ten okazał się jaknajbardziej niesprawie-

dlwym. Każdy przysna, że co innego jest ziemia dobra, wrodzajna, a co innego piaski i siewnytki, Czasem z 2 morgów dobrej ziemi może gospodarz zapłacić więcej niż drugi z 10, ale ziemi lichej i nieurodzajnej.

A rozłożenie kontyngentów sbośowych to już przeszedł wszystko. Ponieważ wóci i sołtysi to przeważnie „Wyzwoleńcy” i bogaci, przeto daleko się tak, że bogatszy daje mniej niż powinien, a wszystko zważa się na tych co się wiedzą gdzie się udać i jak się bronić.

To tylko odrobina z całości. Podamy więcej p. t. Stępczyk Piotr, który ma przeszedł 20 morgów dobrej ziemi został przez komisją kontyngentową swolniony i ma dać zamianst kilkanaście metrów jak inni daje, tylko kilka. I to się nazywa ludowcowa sprawiedliwość, tak postępuje „opiekun ludu”.

Swiadek

OFIARY

- Na gwiazdkę dla żołnierza. 531 Na gwiazdkę dla żołnierza od dzieci ze szkoły powszechnej N 17 Mk. 761 fan. 50. 513 Z inicjatywy p. Piotra Kulara starszego czoładnika rzeźni miejskiej słożyli p. czoładzie Piotr Kulak Mk. 100, Fr. Adamczyk Mk. 100, Wincenty Uhla Mk. 100, Adolf Sterascki Mk. 50, Józef Andrzejewski Mk. 50, Fr. Nowacki Mk. 50, St. Dryb Mk. 50, A. Koledziński Mk. 50.

Na wigilię w Gospodzie Żołnierskiej.

511 Ala i Zosi Unierzyńskie ofiarowały 2 śliczne nowe główki lalek (brunetkę i blondynkę).

Na wigilię dla żołnierza

532 Stanisławstwo Maślągowie mk. 100.

Na gwiazdkę dla rannych żołnierzy.

510 Szkoła Nr. 3 w Sosnowcu Mk. 120.

Na inwalidów armji ochotniczej.

517 Stanisław Łata Mk. 630.

Rozkład jazdy pociągów osobowych.

Dworzec Dyr. Warszawskiej

Przychodzą do Sosnowca:

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 131 z Czestochowy 7,45 rano, N 132 z Strzemieszyc 8,20 rano.

Odchodzą z Sosnowca:

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 135 z Zabkowic 6,10 rano, N 137 z Zabkowic 10,00 rano.

Dworzec dyr. Radomskiej

Przychodzą do Sosnowca

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 213 ze Strzemieszyc 8,15 rano, N 217 ze Strzemieszyc 9,05 wieczorem.

Odchodzą z Sosnowca:

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 212 do Strzemieszyc 6,00 rano, N 216 do Strzemieszyc 6,50 wieczorem.

Przychodzą z Katowic:

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 243 z Katowic 12,03 w poł., N 245 z Katowic 6,58 w.

Odchodzą do Katowic:

Table with 2 columns: Train number and time. Includes entries like N 244 do Katowic 2,00 p. p., N 246 do Katowic 8,40 wiecz.

Advertisement for 'KURJER ZAGŁĘBIA' with contact information for BUREAU DZIENNIKÓW i OGŁOSZEŃ J. KOKOTEK.

Advertisement for 'Mieszkania na biura 4 do 5 pokoi' by St. Grabianowski & S-ka.

Advertisement for 'KALENDARZE na rok 1921' by J. Hławski.

Advertisement for 'Odmrożenie' (defrosting) with a rooster logo.

Advertisement for 'Ból zębów' (toothache) with a portrait of a man.

Advertisement for 'Ból głowy, migrena, neuralgia' (headache, migraine, neuralgia).

Advertisement for 'DROBNE OGŁOSZENIA' (small ads).

Advertisement for 'Buchalterka' (accountant).

Advertisement for 'Do sprzedania' (for sale).

Advertisement for 'Bryczka' (cart).

Advertisement for 'Pielęgniarka' (nurse).

Advertisement for 'Restauracja' (restaurant).

Advertisement for 'Zupełna wyprzedaż' (complete sale).

Advertisement for 'Pies' (dog).

Advertisement for 'Zaginął' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Advertisement for 'Zaginęła' (missing).

Large advertisement for 'Zakład Pilnikarski EDWARD STACHERSKI' in Sosnowiec.